

Βεδουίνος ποιμὴν

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΚΑΡΧΗΔΟΝΑ¹

Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ

Μετὰ τὸ πρόγευμα περιεπατήσαμεν ἐπὶ πολὺ κατὰ μῆκος τῆς παραλίας ἐν φαιδρᾷ παιδιᾷ. Ἡ σημερινὴ ὅμως ἀκτὴ δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ ἡ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀννίβα καὶ τοῦ Ἀσδρούβα. Ἡ αἰωνίως δημιουργοῦσα καὶ ἀναπλάττουσα φύσις ἐπήνεγκε κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰ παράλια τῆς βορείου Ἀφρικῆς καὶ κυρίως τῆς νῦν ἡγεμονίας τῆς Τύνιδος ἐπιαισθητὰς μεταβολὰς καὶ μετασχηματισμοὺς τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ἡ Οὐτικὴ π. γ. ἡ γνωστὴ καὶ ἐκ τῆς αὐτοκτονίας Κάτωνος ταῦ νεώτερου, ἦτο ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ὀνομαστὴ παραθαλασσία πόλις ἔχουσα καὶ λιμένα, εἰς ὃν πολυάριθμα πλοῖα κατέπλεον, σήμερον δὲ κείται δύο ὥρας μακρὰν τῆς θάλασσης. Ἔνεκα τῶν φυσικῶν αὐτῆς μετατροπῶν καὶ ἡ τοπογραφία τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνας παρέχει πολλὰ τὰ ἀμφίβολα καὶ ἀθέβαια. Εἶναι δὲ ὅλως ἀυθαίρετος καὶ ἡ ὑπόθεσις, ὅτι ἀρχαίον τι οἰκοδόμημα πλησίον τῶν λιμένων σφζόμενον εἶναι ὁ οἶκος τοῦ Ἀννίβα τὸ μόνον, ὅπερ συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς εἰκασίας ταύτης εἶναι ὅτι ὁ οἶκος οὗτος ἔκειτο παρὰ τὴν ἀγορὰν τὴν ἐγγύτατα πρὸς τοὺς λιμένας. Πλησιάζομεν ἤδη πρὸς αὐτοὺς τοὺς λιμένας, οἵτινες ἄλλως ἀποτελοῦσι καὶ τὰ μόνα ἕξια λόγου σφζόμενα λείψανα τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνας. Δὲν εἶναι δὲ φυσικοὶ ἀλλὰ τεχνικῶς κατασκευασμένοι. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων λιμένων ἐπὶ γλώσσης τινός συνδεοῦσης αὐτοὺς ὑψοῦτο τὸ τεῖχος τῆς πόλεως² καὶ

ἐκτός μὲν αὐτοῦ ἔκειτο ὁ ἐμπορικὸς λιμὴν ὁ φέρων πρὸς τὸ πέλαγος, ἐντός δὲ ὁ πολεμικὸς. Ὁ στόλος λοιπὸν τῶν Καρχηδονίων, ἵνα ἀναχθῆ εἰς τὸ πέλαγος, ὤφριε πρῶτον τὴν πύλην τοῦ τεῖχους καὶ εἶτα τὸν ἐμπορικὸν λιμένα νὰ διαπλεύσῃ. Ἡ περιοχὴ ἀμφοτέρων εἶναι μικρὰ καὶ ἀσήμαντος δυσανάλογος πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν σημασίαν τοῦ τε ἐμπορικοῦ καὶ πολεμικοῦ τῆς θαλασσοκράτορος Καρχηδόνας.

Ἡ κατοχὴ τῶν λιμένων τούτων ἦτο διὰ τοὺς Ῥωμαίους ἀπαραίτητος ὄρος πρὸς κατάκτησιν αὐτῆς τῆς πόλεως. Σκιπίων ὁ νεώτερος, ὁ ἕγγονος τῶν νικητῶν τοῦ Ἀννίβα διηύθυνε τὸ τελευταῖον τῆς πολιορκίας μέρος. Τὸ σχέδιόν του ἦτο νὰ ἐξαναγκάσῃ εἰς ὑποταγὴν τὴν πόλιν διὰ τοῦ λιμοῦ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον ἀπέκλεισε πᾶν μέσον τροφοδοτήσεως κατὰ ξηρὰν, ἐπρομηθεύοντο ὅμως κατὰ θάλασσαν ἀκόμη οἱ Καρχηδόνιοι διὰ

τῶν πλοίων των τὰ πρὸς τὸν βίον χρήσιμα καὶ τὰ πολεμικὰ ἐφόδια. Διὰ νὰ παρακωλύσῃ δὲ τοῦτο ὁ Σκιπίων ἐκοδόμησε μέγα καὶ ἰσχυρὸν πρόχωμα, ὅπερ τὸ πρῶτον μὲν ἐσκωπῶν οἱ Καρχηδόνιοι τὸν Σκιπίωνα διὰ τὸ παράδοξον καὶ παιδαριῶδες φαινόμενον εἰς αὐτοὺς ἔργον, αὐταπατόμενοι ὅτι καὶ τώρα οἱ Ῥωμαῖοι θὰ ἀστοχήσωσι τοῦ σκοποῦ των, ὡς καὶ ἄλλοτε πρότερον κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Λιλυθαίου (τῆς νῦν Μαρσάλας), ὅτε μάτῃν ἐπεχείρησαν νὰ ἀποκλείσωσι δι' ἀλύσεων τὸν λιμένα. Ἡ Ῥωμαϊκὴ ὅμως ἐπιμονὴ ἐνίκησε τώρα καὶ ἐντός ὀλίγου χρόνου ἰσχυρότατος λίθινος δακτύλιος σφιγκτὰ περιέκλεισε τὸν κόλπον τῆς Καρχηδόνας.

Δὲν ἀπέβαλον ὅμως οἱ Καρχηδόνιοι πᾶσαν ἐλπίδα καὶ μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πολιορκητικοῦ τούτου ἔργου. Ἡ ἀνάγκη τέχνας κατεργάζεται. Ἡ ἀνεξάντλητος δὲ εἰς ἐπινοίας διάνοια αὐτῶν συνέλαβεν ἀμέσως δύο καταπληκτικὰ σχέδια σωτηρίας. Νέον στόλον ἐναυπήγησαν καὶ ἠνέωξαν νέαν ὁδὸν πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἡ διπλῆ δὲ αὕτη ἥρωικὴ πράξις ἀποτελεῖ ἐν τῶν μάλλον συγκινητικῶν ἐπεισοδίων τοῦ ἀπέλπιδος ἀγῶνος τῶν Καρχηδονίων. Ἐνδόν τοῦ προχώματος, τοῦ περικλείοντος τὸν λιμένα αὐτῶν, ἄφαντες ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐδημιούργησαν ἐν ὄλῃ των τῇ ἡρεμίᾳ νέον στόλον. Δὲν ἠδύναντο ὅμως νὰ ἐκπλεύσωσι διὰ τῆς συνήθους ὁδοῦ, διότι ὁ ἐμπορικὸς λιμὴν, δι' οὗ ὤφριον νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὸ πέλαγος, εἶχεν ἀποφραχθῆ διὰ τοῦ προτειγίσματος τοῦ Σκιπίωνος. Διέτρησαν λοιπὸν τὴν ἄκραν, τὴν ἀποχωρίζουσαν τὸν πολεμικὸν λιμένα ἀπὸ τῆς θάλασσης, εἰς μέρος τι κείμενον ἀπωτέρω τοῦ Ῥω-

¹ Τέλος ἴδε σελ. 56.

μαϊκοῦ προχώματος καὶ ἀνήχθη αἰφνης εἰς τὸ πέλαγος ὁ νεοπαγῆς στόλος αὐτῶν πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τῶν Ῥωμαίων πολιορκητῶν. Ὁ πλοῦς ὅμως οὗτος ὠδήγει αὐτοὺς εἰς τὸν θάνατον. Αἱ τριήρεις τῶν Καρχηδονίων ἐν μεγάλῃ σπουδῇ κατασκευασθεῖσαι καὶ ὑπὸ ἀγουνάστων πληρωμάτων κατεχόμεναι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιπαραταχθῶσι πρὸς τὰ ἰσχυρά, ἀρτίως ἐξοπλισμένα καὶ ἐκγεγυμνασμένα πληρώματα περιλαμβάνοντα Ῥωμαϊκὰ πλοία.

Ἐν τῇ θαλάσῃ ἐκρίθη ἡ τύχη τῆς βασιλίδος τῆς θαλάσσης κατὰ τὴν ναυμαχίαν ταύτην, τὴν τελευταίαν τῶν Καρχηδονίων. Ἡττηθέντες δὲ ἀπαξ κατὰ θάλασσαν ὄφειλον νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὴν μοιραίαν καταστροφὴν. Τὸ τελευταῖον ὅμως τραῦμα, τὸ τοῦ θανάτου, ἔλαβον ἐν τῇ ξηρᾷ. Ἡ τελευταία φρικώδης σκηνὴ τῆς καταστροφῆς συνετελέσθη ἐν Βύρσῃ, πρὸς ἣν νῦν ἀνερχόμεθα. Βύρσα ἦτο ἡ ἀκρόπολις τῆς Καρχηδόνας, ἐν ἣ ἠτοκτόνησεν ὁ πρῶτος κατὰ τὸν μῦθον οἰκιστὴς τῆς Καρχηδόνας, ἡ Διδώ. Πιστὴ εἰς τὴν μνήμην τοῦ πρώτου συζύγου τῆς ἐπροτίμησε τὸν θάνατον ἢ νὰ συμμετάσχη τῆς νυμφικῆς παστάδος γείτονος τινὸς βασιλέως, ὅστις, κατὰ τὸν μῦθον ἐννοεῖται, προσέφερεν εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν τοῦ καὶ τὸν θρόνον. Ἀποσυρθεῖσα εἰς τὰ βασιλεία τῆς τὰ ἐν τῇ Βύρσῃ ἀνήλθε τὴν πυρὰν καὶ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τῆς διετύπησε διὰ τοῦ ξίφους τὴν καρδίαν τῆς.

Ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνας τρεῖς ὁδοί, περιτοιχοῦμεναι ὑπὸ πολυώροφων οἰκιῶν, ἔφερον πρὸς τὴν Βύρσαν, ἐπέστεφε δὲ τὸν λόρον τοῦτον ὁ τοῦ Βήλου ναός, τὸ ἐθνικὸν καὶ θρησκευτικὸν τοῦτο παλλάδιον τῆς Καρχηδόνας.

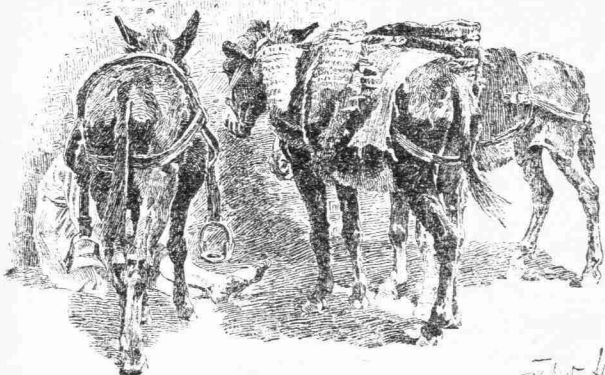
Ἀφ' οὗ ὁ Σκιπίων ἐξέπόρθησε τὴν ἔσω πόλιν καὶ ἰδίᾳ ἐκάστην οἰκίαν ἐδήλωσε, παρεδόθησαν δὲ εἰς αὐτὸν οἱ ἐπιζήσαντες, 50,000 περίπου, λιμώττοντες καὶ μέχρι θανάτου κεκμηκότες, συνηθροίσθη-



Εἶδον συγκοινωνίας

σαν εἰς Βύρσαν ὀλίγιστοι μόνον, τὰ τελευταῖα λείψανα τῶν προασπιστῶν τῆς Καρχηδόνας.

Ἐκεῖ ἠγωνίσθησαν τὸν τελευταῖον ἀγῶνα, ἐλπίζοντες ὅχι πλέον νὰ νικήσωσι ἀλλ' ἐπιθυμοῦντες μᾶλλον νὰ ἐξαγοράσωσι τὸν θάνατον ἀντὶ μεγάλων θυσιῶν. Ἄλλως δὲ καὶ ἡ ἐκουσία ὑποταγὴ δὲν ἠδύνατο νὰ σώσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν μαρτυριῶν καὶ τοῦ μᾶλλον ἐπονειδίστου θανάτου τοῦ διὰ τῆς σταυρώσεως. Ὅσοι δὲ ἐκ τῶν μαχητῶν τούτων τῶν ἀγωνιζομένων τὸν ἀπέλπιδα ἀγῶνα διέφυγον τὸ ξίφος τῶν Ῥωμαίων κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν φλογῶν τοῦ ἐμπρησθέντος ναοῦ. Ὑπὸ τὰ καπνίζοντα ταῦτα ἐρείπια ἐτάφησαν οἱ τελευταῖοι τῶν εὐγενῶν οἰκῶν τῆς Καρχηδόνας, πλὴν τοῦ Ἀσδρούβα, ὅστις ὑπῆρξε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ ψυχὴ τῶν ἀγωνιζομένων. Ἡτομόλησε τὴν τελευταίαν στιγμὴν πρὸς τὸν Σκιπίωνα, ἀπὸ τοῦ ναοῦ δὲ τοῦ Βάαλ οἱ συναγωνισταὶ τοῦ καὶ ἡ σύζυγός του εἶδον αὐτὸν κείμενον εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ῥωμαίου νικητοῦ. Μάτην παρεκάλει τὴν σύζυγόν του νὰ μιμηθῇ τὸ παράδειγμά του. Ἡ ὑπερήφανος γυνὴ ἐνόμισεν ἀτιμίαν νὰ ἐπιζήσῃ τῆς καταστροφῆς τῆς πατρίδος τῆς. Ἀπὸ τῶν βαθμίδων τοῦ ναοῦ μετὰ πικρᾶς εἰρωνίας εὐχηθεῖσα εἰς τὸν ἄνδρα τῆς τὴν σωτηρίαν τῆς πολυτίμου του ζωῆς, ἔρριψεν ἐνώπιόν του πρῶτον τὰ τέκνα τῆς καὶ ἔπειτα ἑαυτὴν εἰς τὰς φλόγας τοῦ πυρός. Οὕτω κατεστράφη ἡ ὑπερήφανος Καρχηδών.



Τὰ ὑποζύγια

Τὰ πολλαπλᾶ ἀνομήματα, ὧν ἐνοχος ἐγένετο κατὰ τὴν μακρὰν τῆς ἀκμῆν τὴν ἐπὶ 5 αἰῶνας διακρίεσσαν ἢ ἐμπορικὴ αὕτη πόλις, ἢ τοὺς πολεμίους καταπολεμοῦσα συνήθως οὐχὶ δι' ἰδίων δυνάμεων, ἀλλὰ διὰ τῶν λαῶν τῶν ὑποτεταγμένων εἰς αὐτήν, τὰ ἀνομήματα λέγω ταῦτα ἐξήγησαν οἱ τελευταῖοι αὐτῆς πολῖται κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ὥραν τῆς Καρχηδόνας. Ὅχι μόνον τὰς περιουσίας αὐτῶν ἐθυσίασαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι προσέταξαν τὰ στήθη των καὶ ἀπέθανον ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Ἡ ἀριστοκρατία τῆς Καρχηδόνας ἔθαψεν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ σπουδαιότερου τῆς ναοῦ τὰ τελευταῖα λείψανα τῆς προτέρας μεγαλοπρεπειᾶς.

Εἰς 17 ἡμέρας ἢ γιγνκτώδης αὕτη πόλις μετε-

θλήθη εἰς τέφραν, ἀφ' οὗ πρότερον ἐλεηλατήθη παντελῶς. Πάντας δὲ τοὺς καλλιτεχνικούς θησαυρούς, τοὺς ὁποίους πρότερον οἱ Καρχηδόνοι εἶχον λαφυραγωγῆσαι παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων τῆς Σικελίας, ἵνα διακοσμήσωσι τοὺς ἰδίους αὐτῶν ναοὺς ἀπήγαγον καὶ πάλιν οἱ Ῥωμαῖοι. Καὶ μέρος μὲν ἀπέδωκαν εἰς τοὺς πρώην κυρίους, τὰ δὲ λοιπὰ καλλιτεχνικὰ λάφυρα ἐχρησίμωσαν ὡς τρόπαια τῆς νίκης συντελοῦντα καὶ αὐτὰ εἰς τὴν λαμπρότητα τῆς Ῥώμης, τῆς ἔκτοτε πρώτης τοῦ κόσμου πόλεως ἄνευ μάλιστα ἀντιζήλου ἄλλης. Τὴν αὐτὴν δὲ τύχην κατὰ τοὺς αἰωνίους νόμους τοῦ δικαίου τοὺς διέποντας τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν ὑπέστη βραδύτερον καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ Καρχηδών. Καὶ ταύτης οἱ καλλιτεχνικοὶ θησαυροὶ καὶ τὰ κειμήλια ἔγιναν λεία τῶν ἑβραίων. Τὰ πολυτίμα μάρμαρα τῶν ναῶν καὶ στοῶν τῆς ἀφῆρουν συστηματικῶς κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα αἱ πόλεις τῆς Σικελίας καὶ Κάτω Ἰταλίας, καὶ αὐτὴ ἡ Πίζα ἀκόμη, διὰ τὴν κοσμησῆσαι τοὺς ἰδίους ναοὺς καὶ τὰ ἀνεγείρωσιν ἡγεμονικὰ ἀνάκτορα. Ὅ,τι δὲ ἀπελείφθη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν κατὰ χώραν ἐχρησίμωσε κατόπιν ὡς ὑλικόν πρὸς οἰκισμὸν τῆς Τύνιδος. Τὸ μάρμαρον τὸ ὁποῖον καταυγάζει σήμερον τὸ ἀνάκτορον τοῦ Βέη τῆς Τύνιδος ἐκ τῶν ἐρείπιων αὐτῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς Καρχηδόνος προέρχεται. Ἡ λαφυραγωγῆσις δὲ αὕτη δὲν ἔπαυσε καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν. Τὰ σπουδαιότατα εὐρήματα τὰ ἐξ ἀνασκαρῶν μετηνέχθησαν ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἐπιτρέψαντος αὐτοῦ τοῦ Βέη, εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου.

Ὅ,τι δὲ ἐκ τῆς μακραίωνος ταύτης λεηλασίας ἐναπέμεινεν ἐν Καρχηδόνι, ἀπόκειται σήμερον ἐν τινι Μουσεῖῳ, ὅπερ ἵδρυσεν ὁ καρδινάλιος Lavignerie ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου ἄλλοτε ὑψοῦτο ὁ ναὸς τοῦ Βήλου. Ἡ διεύθυνσις δὲ καὶ ἐποπτεία τοῦ Μουσείου τούτου εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τοὺς γάλλους μοναχοὺς τῆς πλησίον Μονῆς.

Εὐτραφῆς τὴν ὄψιν μοναχὸς καὶ κομψὸς τὴν περιβολὴν προσῆλθε νὰ μᾶς ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ἥτις ἔφερεν εἰς τὸν κῆπον τῆς μονῆς καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὰς στοᾶς τοῦ Μουσείου. Οἱ νεαροὶ ἄραβες ὀνηλάται, οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν συνοδείαν μᾶς πεισιμότως ἠρνοῦντο παρὰ πάσας τὰς προτροπὰς μᾶς νὰ χωρῆσωσιν εἰς τὸ Μουσεῖον, προφασίζόμενοι ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς πιστοὺς νὰ θέσωσι τὸν πόδα τῶν ἐπὶ ἐδάφους χριστιανικοῦ τεμένους. Διότι ἀληθῶς μετὰ τοῦ Μουσείου συνδέεται καὶ μικρὰ τις ἐκκλησία ἰδρυθεῖσα τῷ 1841 εἰς μνήμην τοῦ Λουδοβίκου τοῦ ἀγίου, ὅστις εἶχεν ἀποθάνει ἐν Τύνιδι τῷ 1270 κατὰ τινὰ σταυροφορίαν. Ἐκτακτος ἡ θεὰ ἀπὸ τοῦ κήπου τούτου τῆς μονῆς ἔχει τις ἐνώπιόν του ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν εὐρείαν καὶ ἀναπεπταμένην ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν πολυσχιδῆ στεφάνην τῶν ὀρέων τῆς Τύνιδος καὶ τὸ ἥρεμον πεδίον τῶν ἐρείπιων τὸ περιβάλλον τὴν Βύρσαν. Ἀπὸ τῆς σιωπηρῆς ἐντρυσφῆσός μᾶς ἀπέσπασεν ὁ ἦχος τοῦ κώδωνος ἀπὸ τοῦ πλησίον μοναστηρίου. Αὐτὸ τὸ Ave Maria, ὁ ἦχος αὐτὸς τοῦ κώδωνος ἐν τῇ χώρᾳ ἀκριβῶς ταύτῃ ἀγρίων αἱματοτομυσιῶν καὶ ἐμπρησμῶν εἶχε τι τὸ ἐκτάκτως εἴρη-

νικὸν καὶ παρήγορον. Ὁ μοναχὸς ὁ συνοδεύων μᾶς ἐδήλωσεν ὅτι ὤφειλε νὰ κλείσῃ τὸ Μουσεῖον καὶ νὰ σπεύσῃ εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν του καθηκόντων. Ἄλλως δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ὀδηγοὶ μᾶς Ἄραβες ἤρχισαν νὰ μᾶς ἐνοχλῶσι μὲ τὰς φωνὰς των, ὅτι καιρὸς νὰ ἐκινήσωμεν εἰς Τύνιδα ἐπιστρέφοντες. Παρεπονοῦντο μάλιστα ὅτι ἕνεκα τῆς μακρᾶς διαμονῆς μᾶς ἐν τῇ μονῇ ἐχάθη ὁ εἰς ὄνος καὶ ἐζήτησαν ἀποζημιῶσιν ἐὰν δὲν δυνηθῶσι νὰ τὸν ἐπανεύρωσιν ἕνεκα τῆς προκεχωρημένης ὥρας. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο συνετέλεσεν ὄχι ὀλίγον νὰ ἀμαυρῶσῃ τὰς τελευταίας ἐντυπώσεις τῆς ἐκδρομῆς μᾶς. Ὅταν ἐτοιμάζεται νὰ ἐγκαταλείπῃ τις ἕδραρος τοσοῦτων μεγάλων ἀναμνήσεων ὡς αὐτό, — ἐφ' οὗ ἡ κραταιὰ Καρχηδὼν εἶχε πνιγῆ ποτε εἰς κύματα αἱματος καὶ εἰς τὸν καπνὸν πυρκαϊᾶς, — ἔχων τὴν ψυχὴν πλήρη ὑψηλῶν ἀναμνήσεων καὶ τὰς ὥραιότερας ἐντυπώσεις ἐκ τῆς θῆας περικαλλῶν καὶ ποιητικῶν τοπειῶν, ἀγανακτεῖ βεβαίως μεταφερόμενος τόσον ἀγροίκως καὶ ἀποτόμως εἰς τὴν περὶ τὴν ἐλεεινότητα τοῦ πραγματικοῦ βίου Μετὰ μικρὰν πορείαν ἐν τῷ σκότει ἤδη τῆς νυκτὸς ἐφθάσαμεν εἰς Μάρσαν, τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ φέροντος εἰς Τύνιδα. Ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ τούτου μέχρι τῆς Τύνιδος δὲν εἶναι ἡ ἡμισεῖας μόνον ὥρας σιδηροδρομικὴ πορεία. Εἶχε προχωρήσει ἤδη ἡ νύξ ὅταν ἐπανήλθομεν εἰς Τύνιδα. Ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ συνοικίᾳ ἐπεκράτει ὁμοῦς ζῶφρα καὶ παντοδαπὴ κίνησις. Ἐν τινι γαλλικῷ κερνεῖφ καταφῶτῳ ὑπὸ ἀπέριων καὶ πολυχρῶμων lampion, ἐπαϊάνιζεν ἡ ὀρχήστρα ζουαδικοῦ τινος συντάγματος. Παρὰ τὰς μαρμαρίνους τραπέζας ἐκάθηντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στρατιῶται καὶ δεκανεῖς, αἵτινες συχνὰ πυκνὰ ἐξερορήγγυντο εἰς θορυβώδεις προπόσεις. Μᾶς ἐζήτησαν τὴν αἰτίαν. Ἐπανηγύριζον τὴν προαγωγήν τοῦ λοχαγοῦ των δαπάνη ἐννοεῖται αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κατὰ τὰ κρατοῦντα ἐκεῖ ἔθιμα. Εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν αὐτὴν τὴν μεμολυσμένην ὑπὸ τοῦ Grog καὶ τοῦ καπνοῦ τῶν σιγαρέτων, δὲν ἠδυνήθημεν ἐπὶ πολὺ νὰ παραμείνωμεν ἐξηνητημένους ἤδη ὑπὸ τῆς κοπώσεως τῆς ἐκδρομῆς μᾶς εἴλυε μᾶλλον ἡ ὥραία καὶ καθαρὰ κλίνη τοῦ ξενοδοχείου Παπαγιάννη, καὶ ταχέως μᾶς κατέλαβε νήδυμος ὕπνος. Δὲν εἶναι δὲ τίποτε θαυμαστόν ὅτι μετὰ τοιαύτην ἐκδρομὴν ὠνευρεῖσθαι τὰ μᾶλλον ἀντίθετα ὄνειρα, Ἄννιβαν τὸν μέγαν καὶ τὸν μικρὸν ἐκ Δρέσδης συνοδοιπόρον μᾶς, τὸν Σικιπίωνα καὶ τὸν Ἄραβρα ὀνηλάτην, τὴν Διδῶ καὶ τὸν καρδινάλιον Lavignerie.

E. BIPAY

